

DIRECTOR
Dr. AUGUSTIN POPA

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:

Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
involaie

Unirea

REDACTOR:
Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL

Pe un an 200 Lei
Pe 6 luni 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Foaie bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Fii milosivi!

(+). Măine — și în multe locuri și altă dată — bunilor creștini li-se va cere obolul milei pentru misiunile externe. Pasul acesta Mireasa Domnului îl face mânăta de dragostea sutelor de milioane de suflete pe cari le știe petrecând încă în întunec și în umbra morții, și pe cari poruncă are să le scoată la lumină și să le împărtășească viața cea întru Hristos. „Mergând, învățați toate neamurile, botezându-i... și învățându-i să păzească toate câte am poruncit vouă...” Așa grăit-a Domnul în ceasul sărbătoresc al despărțirii de ai Săi, cu puțin înainte de slăvita înălțare la ceriu. Dar aceasta înseamnă că ispravnicii lainelor Sale trebuie să plece dânzii întru căutarea celor ce se află în noapte și primejdie, nu să aștepte să fie căutați.

Dând ascultare acestui cuvânt dumnezeesc, vârhovnicul Petre glăsuiește în Ierusalim, Pavel vestește pe Răstignitul Inviat în Asia Mică și Roma, ceilalți apostoli propovăduiesc evanghelia dela Dunăre până la Eufrat și până la marginele lumii. Și tot în temelul aceluia testament al Mântuitorului se ostenește, se mistuie, jertfindu-și viața un sf. Augustin pentru încreștinarea anglo-saxonilor, un sf. Patricie pentru a Irlandezilor, un sf. Remigiu pentru a Frâncilor, un sf. Bonifaciu pentru a Germanilor, ss. Ansgar și Olaf în părțile scandinave; ss. Metodie și Ciril în lumea Slavilor, și întreaga falnică pleiadă a celorlalți, până în zilele noastre.

Pentru că trebuie să se știe că în Biserica Romei nici când nu s'a stins flacăra misionarismului. În evul mediu această biserică își are apostolii și mucenicii săi din rândurile franciscanilor, dominicanilor și carmelitanilor, răslețiți până departe în țările lui Soare-Răsare. America abia descoperită, e împănată de vestitorii evangheliei trimiși cu binecuvântarea și ajutoarele Romei. Africa și Australia tot așa. O statistică mai recentă arată că astăzi săvârșesc munca apostolului în misiunile externe nu mai puțin de 15.000 preoți; 5364 frați călugări; 31.000 călugărițe; 70.000 catheți; 43.000 dascăli și dascălițe; 103 medici; 10.000 călugărițe în afară de mânăstire, (I. Georgescu) — o armată de eroi, ca și carea nu cunoaște lumea alta. Și aieva:

Nu există epopee ca cea a misionarilor și nici lectură ca istoria pătimirilor lor. Nimeni nu i-a înțeles mai bine ca Lavignie, cardinalul-misionar de binecuvântată memorie care, pe hârtia ce îndrituia un tânăr preot să porniască de misionar în Africa, scrie atât de semnificativ: *Vizum pro martyrio: Bilet pentru muceniecie. Și cu adevărat asta e misionarismul extern: muceniecia inimii sfâșiate de priveliștea tragică a mizeriilor de tot felul pe cari le întâmpină în lumea sințelor abrutizate în mijlocul cărora vine de păstor; muceniecia trupului ros de întemperii și de lip-suri. Supranumiri ca acestea: „Mormântul omului alb” pentru Guinea Inferioară, ori „Insula Morții” pentru Fernando Po, își au tâlcul lor dramatic. O mică informație ne va lămurii și pe noi: În mai puțin de 60 de ani singură Asociația Misionară din Lyon a pierdut în Guinea 400 preoți și călugărițe, — toți sub 30 de ani. În ostrovul Fernando Po în 18 ani s'au stins 80 de misionari. Și tot așa și în alte teritorii misionare.*

Pentru bisericile, școlile, spitalele, azilele, tipografiile, farmaciile, lazaretele ridicare și susținute de acești eroi ai Crucii pe seama a milioane de nenorocii semeni de ai noștri ni-se cere mâine obolul. — Și ce creștin de adevărat bun simț va denega acest obol?

Cuvinte de pace

Papa și unirea bisericilor — Un cuvânt al d. N. Iorga — Calea spre realizarea idealului

(—). În 21—27 Septembrie c. s'a ținut, în Roma, al V-lea congres de bizantinologie. — Pe noi, Români, ne interesează în cea mai mare măsură acest domeniu al istoriei. Trebuie să ne bucurăm, deci, de progresul impunător pe care îl realizează an de an. Ne putem felicita, că rolul de inițiator și animator în acțiunea de coordonare a lucrărilor savante din acest câmp, și de adunare într'un mănunchiu a cultivătorilor lui, îl are tocmai d. prof. N. Iorga. — Chiar de aceea, regretăm că nu putem urmări mai deaproape lucrările congresului important din acest an. Nu intră în cadrul preocupărilor noastre.

S'a întâmplat însă, cu acest prilej, și un fapt care ne privește deaproape. — În ziua de 22 Septembrie, cei peste 400 de congresiști, au fost primiți în audiență de către Sfântul Părinte. Primit cu puternice ovațiuni, Papa a ținut să adreseze acestui atât de select mănunchiu de vizitatori al săi „două cuvinte”, în cari a voit să-și concentreze sentimentele ce-l stăpânesc la vederea lor. Unul: de bucurie și de binecuvântare pentru studiile lor. Altul de vie recunoștință pentru colaborarea prețioasă pe care strădania lor nobilă o dă unei cauze sfinte, atât de scumpă Lui, cum a fost și înalțărilor și va fi, de sigur, și urmașilor: cauza unirei Bisericii Orientale, refacerea „vechii uniri, atât de frumoasă în grandoarea ei geografică, și mult mai frumoasă în unitatea ei de gândire și a spiritului”. — Cuvintele Papii privitoare la această temă, „Osservatore Romano” din 24.9.36 le rezumă așa:

„Munca lor științifică îi face, chiar fără să vrea — deși mulți din ei o vreau explicit — să-și dea această cooperare; acest congres chiar, prin viziunea superioară a lucrurilor pe care o au acești învățați, prin cadrele în cari se țin, e un răspuns atât de eficace la ceea ce pentru Sfântul Părinte e prima poruncă, prima cerință, pentru această activitate să se desfășoare și să progreseze cu tot mai multă rodnicie: *necesitatea de a cunoaște și de a fi cunoscuți*. A stabili curente de idei, de idei cunoscute și trăite împreună, împreună văzute și studiate: se cunoaște reciproc, Apusul și Răsăritul, pentru a se aprecia împrumutat, a se iubi și a se dori deopotrivă. Iată elementele indispensabile pentru a putea face rodnică acțiunea ce zace atât la inima Sfântului Scaun, a Pontificatului Roman, a Sfântului Părinte; și care în veacul nostru atât de dinamic este în mare măsură facilitată prin frecvența legăturilor și a comunicațiilor atât de rapide.”

Cum era firesc, cuvintele Sfântului Părinte au făcut o profundă impresie asupra congresiștilor. Nimeni mai mult decât ei nu era în stare să le înțeleagă rostul adânc și profundul adevăr ce-l cuprind. Nimeni nu poate avea o mai cuprinzătoare vedere a marelui vis de

veacuri al creștinătății: unire a tuturor. — Iar între congresiștii iniși, acela care le-a cuprins dintr'odată toată importanța, a fost, de sigur d. N. Iorga. Nici n'a întârziat să atragă atențiunea lumii românești asupra lor. În „Neamul Românesc” din 10. X. 36, sub titlul din fruntea acestor șire, D-sa scrie următoarele:

„Primind pe membrii congresului de bizantinologie, Papa, care a biruit ostenele și durerea produsă de loviturile cele mai sălbatice contra Bisericii lui tocmai în țara care părea mai credincioasă, prin dezvoltarea întregii ei istorii naționale, Sfântului Scaun, a rostit o lungă și importantă cuvântare care poate nu va fi comunicată presei.

În aceste cuvinte, rostite cu energie și chiar, dela o vreme, cu o uimitoare vervă, el a afirmat credința sa că e bine să se unească Bisericile și că fac operă folositoare toți aceia cari lucrează pentru acest înalt și nobil scop.

Câtă dreptate în aceste cuvinte, de și câtă greutate în realizarea acestui mare plan!

Religia creștină, de o așa de unică valoare morală — tot restul fiind lucru de teologie — s'a lăsat încătușată de ierarhie și ierarhia, cu ambițiile ei firești, a rupt-o în bucăți ca să folosească noile dogme păgâne ale celei mai imunde cruzimi.

Aceiași ierarhi, fără a-și părăsi punctul de vedere, au încercat o apropiere, și n'au reușit.

Oare sufletele creștine înseși, într'o imensă manifestare, n'ar putea birui împotrivirea ierarhilor?

Frumoase cuvinte și cuprinzătoare de mult adevăr! Se simte în ele vie dorința trezită de vorbele Papii: ca toți să fie una. Formulată acum de d. N. Iorga, ea nu va putea rămâne fără răsunet la noi acasă, printre acela mai ales cari vreau să muncească în această direcție. Vor trebui să înțeleagă cu toții, că întreaga activitate, a tuturor, trebuie îndreptată spre unire, nu spre despărțire. Să caute apropierea, nu să adâncească prăpastia.

Evident, ierarhia bisericească are în prim rând această datorie. Pentru că este mult adevăr în afirmația diul Iorga: desbinările sunt, în bună parte, opera unor ierarhi prea plini de patimi și ambiții omenești. Vom recunoaște însă, de dragul adevărului, că numai în parte. Cauzele desbinărilor au fost, de regulă, multiple și complexe. Ei: nu pot fi puși, toate deaivalma, în spatele ierarhiei întregi. Și mai ales nu, în cărca ierarhiei ca atare. Religia creștină nu „s'a lăsat încătușată de ierarhie”, ci Hristos însuși a pus în fruntea Bisericii sale pe apostoli și urmașii lor. Ierarhia este, deci, peatră de temelie în creștinism. De ea nu ne putem lipsi. — Ar trebui însă să lipsească patimile și ambițiile prea omenești ale unor ierarhi. Căci, iarăși este mult adevăr în ce spune d. Iorga: tot din această pricină

s'au zădărnicit încercările de unire de până acuma și se poticnește și astăzi mișcarea de înfrățire. Dar, iarăși, numai în parte. Mai sunt și astăzi, și alte cauze.

În tot cazul, cel puțin în ce privește Roma și catolicismul întreg, este absolut cert că nici în trecut și cu atât mai puțin astăzi, nu lasă la cuvânt glasul ambițiilor personale. Oricare prelat catolic, de oriunde ar fi, e gata să aducă imediat și cu dragă inimă întregul sacrificiu personal ce i-s'ar cere în folosul unirii. În chip deosebit la noi, Români, acesta e cazul. Ierarhii noștri uniți au declarat solemn, nu odată, că sunt gata toți să-și depună imediat cărțile vlădicești, dacă în felul acesta s'ar putea face marea împăcare a neamului nostru întreg cu moștenirea verhovnicului Petru. Și, se știe, noi suntem atât de aproape de această piatră de temelie a Bisericii. N'ar trebui să renunțăm la nimic din ce avem. Ne-am păstra întreagă toată podoaba ritului, întreagă disciplina orientală cu care am crescut și a cărei curățenie nimeni n'o apără mai mult decât Roma însăși! Ni-se cere doar atât: să primim întreagă învățătura pe care o cuprind cărțile noastre bisericesti, cu toate consecințele ei. Nimic din specificul și propriul nostru nu s'ar pierde. Am dobândi în schimb toată bucuria și toată puterea sufletească ce ar deriva din încopclerea noastră în circuitul de viață unitară a Bisericii lui Hristos întregite.

Pentru a ajunge aci, d. Iorga are o sugestie care egalează, în grandoare, cu o viziune: o imensă manifestare a sufletelor creștine, un fel de lureș sfânt al mulțimilor cari, într'o pornire de năvală irezistibilă, să refacă într'o clipă ceea ce au stricat veacuri de răutate omenească! Cine n'ar dori, din adâncul inimii, să vadă înfăptuindu-se așa viziune? — Dar ne dăm seama, că ea nu pornește de sine și că „este multă greutate în realizarea acestui măreț plan“. Fiindcă n'ar trebui biruită numai „împotrivirea ierarhilor“, a unora numai dintre ierarhi, ci trebuesc biruite, prin focul sacru al idealului, mulțimile însăși, conservatoare din fire și inerte. Pentru asta trebuie, pe lângă

ajutorul lui Dumnezeu dobândit prin rugă statornică și neobosită, și multă muncă și bunăvoință omenească. Toți aceia cari, ca d. Iorga, au simțit imensa însemnătate a problemei, trebuie să lucreze mereu și consecvent în acest sens: să răspândească pacea și să aprindă mereu dorul unirii. Să meargă toți, fruntașii cărții și vieții publice în primul rând, pe drumul arătat de Papa: căutând adevărul, cercând să cunoască și să fie cunoscut de ambele părți. Ignoranța și prejudecățile sunt o piedecă teribilă în calea idealului. Și se găsec încă destul cari săvârșesc crima de a prezenta fals, tendențios, ori, din neștiință, greșit lucrurile și de a da icoană diformă despre Biserica cealaltă. Toți aceștia vor trebui să tacă.

Scurt: să căutăm cu toții, sincer, cu gând de apropiere, adevărul și să fim liniștiți: Veritas liberabit nos!

Izvor de îmbogățire spirituală și națională. Asta a fost, este și va fi în toată vremea *Biserica Blajului*. Cel loial și de bunăcredință n'au tras și nu trag la îndoială acest adevăr al faptelor. Ministrul Cultelor și artelor, d. *Iamandi*, în cuvântul rostit la banchetul dela înscăunarea p. mitropolit Alexandru, n'a făcut decât să scoată încă odată la iveală, dela înălțimea ministerului cultelor, o vrednicie de neprețuit a bisericii noastre celei mult atacate de uități de sine. — Iată acel cuvânt:

„Imi permit să salut în numele guvernului și în numele meu personal pe înalt Prea Sfinția Voastră, care urcați azi treptele Scaunului, dela înălțimea căruia timp de peste 200, ani destinele neamului și ale culturii românești au fost conduse cu vrednicie. În instituțiunea pe care o reprezentați vedem chezașia și garanția existenței, cât și a restabilirii armoniei între toți fiilii acestei țări. Sunteți conducătorul unei biserici naționale românești. Dacă vicisitudinea vremurilor a putut la un moment dat să separe neamul în două, credința a rămas aceeași în ambele tabere românești. Nu există și nu poate să existe nici

un fel de deosebire. Trăim vremuri grele și poate să se pună în discuție însăși existența noastră ca națiune, dar pentru a le învinge se cere o desăvârșită unire sufletească, pentru că numai prin această unire sufletească se pot face lucrurile minunate. Cu aceste sentimente, și în numele lor, am venit azi aci și știu prea bine ce înseamnă Blajul, ce a însemnat Blajul pentru neamul nostru. După cum în trecut biserica română din Blaj a fost un izvor îmbelșugat de îmbogățire spirituală și națională, așa cred că și în viitor tot de aci va iradia lumina care va înălța inimile pe linia păcii, a moralei și omeniei, pentru binele neamului“. — Amin!

Bucurii sfinte

— Trei sfințiri de biserici —

În aceeași zi de 11 Octomvrie c., care a fost Dumineca trecută, trei ierarhi ai bisericii noastre au consacrat slujbei Domnului trei sfinte lăcașuri de închinare.

1. Impozanta biserică ce stăpânește, dela locul unde-i ridicată, *Dâmbul* păstorit de p. *Teodor Șarmășanu*, a fost sfințită de *I. P. S. Alexandru Nicolescu*, mitropolitul Blajului. Cu p. mitropolit au plecat dela centru p. Ioan Moldovan, canonic; p. Dr. I. Cristea, secr. mitrop. și clericul Gh. Ignat. La gara Șarmaș Marele Păstor a fost întâmpinat cu flori și cuvânt omagial (d. notar Puntea), iar la Șermășel a fost așteptat de multă lume intelectuală, mireni și preoți, în frunte cu p. Dr. Stupineanu, protop. districtual. Până la noua biserică, în ușa căreia aștepta preotul local, drumul ducea pe sub porți de triumf. După cuvântul preotului, care de a doua zi va fi și protopop onorar — și după răspunsul p. mitropolit, se trece la casele parohiale pentru un mic popas, urmând să se săvârșească apoi vecernia cu litie și cea premergătoare consacării de mâine.

La s. liturghie arhierască de Duminecă, slujită în sobor de preoți, la care a predicat *I. P. S. Mitropolit* și în cadrele căreia s'a săvârșit târnosirea, a luat parte atâta lume din

□ □ Foia „Unirii“ □ □

Privire retrospectivă

Cuvinte de rămas bun adresate de către
I. P. S. Sa mitropolitul ALEXANDRU
eparhiei Lugojului

Patrusprezece ani am petrecut în mijlocul vostru ca arhieru al eparhiei de Dumnezeu păzită a Lugojului. În acești patrusprezece ani s'au perindat multe fapte și evenimente importante atât în țara noastră, cât și în eparhia Lugojului.

Restrângându-mă numai la cele petrecute în sânul eparhiei noastre, vreau remarca și sublinia, edificarea alor atâtea și atâtea biserici noi, pe toată întinderea frontului eparhiei noastre. Numărul lor se cifrează la peste 50, și cele ce sunt în curs de edificare, ating desigur, numărul de 60. Râvna voastră iubiți frați, de-a vă întrece unii cu alții la ridicarea de temple Domnului slăvilor cerești, m'au împintinat și pe mine să restaurez și împodobesc catedrala din Lugoj, la a cărei inaugurare în haina-l nouă strălucitoare a binevoit a lua parte și Majestatea Sa Regele, cu miniștrii, umplându-ne sufletele de mare bucurie.

Prin osârdia voastră a preoților, credincioșii noștri și-au strâns rândurile și dânsii înflinșând pretutindeni secții de ale *Agru-lui* și activând în cadrele acestuia, pentru adân-

cirea vieții religioase, întru asemănarea lui Isus Hristos, Omul Cel Nou. Atât de reușitele congrese eparhiale ale *Agru-lui*, la *Hateg* și la *Oravița*, au dovedit și celor mai sceptici de câtă ascensiune sufletească sunt capabili intelectuali noștri înfrății armonice cu poporul de rând, și de cât atașament față de biserica lor străbună, filca Romei eterne.

Atențiunea ce-ați început să dați operei propagării credinței, al cărei organ „Misionarul“ apare la noi, la Lugoj și centrul cărei opere, spre mândria voastră, este tot la Lugoj, dovedește că și voi alături de celalalți frați din celelalte eparhii, ați intrat în angrenajul operei mondiale a bisericii catolice, dându-vă seama că nu puteți fi adeverați creștini, dacă nu participați activ și voi la răspândirea credinței acestora singure mântuitoare, printre popoarele care încă n'au auzit cuvântul evanghelic.

Cu mare bucurie sufletească am constatat mai apoi, cum preoșimea eparhiei Lugojului, ascultând de sfaturile și îndemnul nostru, a dat specială atențiune catehizării tineretului din școli, făcând obiect de atâtea ori în conferințele lor preoțești, tocmai teme și metode catehetice.

Nu mai puțin mi-a pricinuit mare bucurie practica tot mai deasă a primei cumințări în formă sărbătorească a copiilor, introdusă deja în foarte multe parohii, la îndemnul nostru. Din rapoartele ce mi-au sosit, am constatat, ce impresie profundă, covârșitoare chiar, produce

această sărbătoare a copiilor, când ei se logodesc cu Hristos, pâinea coborâtă din cer, asupra părinților cari asistă cu lacrimi în ochi la ceremonii. Să dea Dumnezeu, să nu mai fie nici o parohie, care să lipsească în această privință dela datorie.

Să mai vorbesc de *Binecuvântarea euharistică* care a dat deja roade atât de minunate în toate parohiile numeroase în care a fost introdusă? Să pomenesc de devoțiunea *Calea Crucii*, de *Devoțiunea Rozarului de Adorarea lui Hristos în euharistie*, prin vizite cât mai dese la altarele Domnului, de *Devoțiunea către inima lui Isus* și altele ce nu e nevoie să înșir?

Iată câteva fapte și evenimente îmbucurătoare din viața spirituală a eparhiei pe care am ținut să le amintesc la sfârșitul acestor patrusprezece ani de păstorie, fapte și evenimente, cari mi-ai procurat atâtea clipe senine în mijlocul necazurilor și durerilor ce nu mi-au fost cruțate nici mie.

Ca să răspund acestui elan al vostru, al preoților, și al credincioșilor deopotrivă, eu v'am trimis cu o regularitate aproape matematică, *pastorale de Sărbători mari ale anului*, și de un șir de ani încoace, aproape n'a fost număr în „*Sionul Românesc*“ să nu vă scriu câte un articol de fond, cu gândul de a suplini și în chipul acesta absența mea personală din mijlocul vostru. Mai mult, tot spre slava voastră în definitiv, am scris o seamă de broșuri și de cărți, pentru ca și în felul acesta să-mi împlinesc misiunea de păstor.

ioe și din jur, cât nu l-a mai cuprins sfântul făcaș. După obișnuitele recepții și masa comună cu toasturi (vorbesc: pâr. Mitropolit; pâr. Stupineanu, d. Dr. Mureșanu și pâr. Șarmășanu) s'a făcut vecernia, la care a cuvântat pâr. *Dumitru Neda*, redactorul nostru, care seara a ținut și o conferință la festivalul aranjat în clădirea școlii primare. — Toate câte s'au petrecut Sâmbătă și Duminică în Dâmb, vechea biserică din 1602 (cum arată o pisanie bătrână) le-a privit resemnată, și par'că și mai mică, din vatra în care o așezase evlavla dâmbenilor de acum trei veacuri și mai bine...

2. Deosebit de sărbătorească a fost și stințirea bisericii din *Reteagul Someșului*, săvârșită de P. S. *Iullu Hossu* al Clujului. Primit cu însuflețirea cucerniciei proprii aceluși colț de țară, pâr. episcop a îndeplinit actul sfânt al târnosirii bisericii în sobor de 30 preoți și în prezența alor mai bine de 5000 credincioși, în mulțimea cărora se puteau desluși și dd. Constantin Brătianu, fost ministru; dr. I. Oltean, prefect de Someș; dr. I. Partene, prefect de Năsăud; dr. Andrei Macavel, senator; inginer V. Salvan; dr. Barbul, deputat; I. Marga, protopopul Dejului, ș. a. În decursul s. liturghii au fost hirotoniți clericul Cerghi, Hanțiu și Iileșiu; s'au cuminecat peste 200 credincioși (l-a împărțit însuși ierarhul slojitor, care a rostit și un impresionant cuvânt de învățătoră creștinească). La sfârșitul serviciului religios, ca și la primire, onorul l-a dat muzica R-g. 81 Dej. Serbările s'au încheiat cu recepțiile dela casa pâr. *Florian Sonea*, și cu banchetul dela școală. Din gremiu, pâr. episcop a fost însoțit de pâr. canonic Vidican și pâr. profesor Lemenyi și S. Popa. — Țintuit de boală la pat, pâr. *Pavel Salvan*, care mult s'a ostenit pentru clădirea sfințită, n'a fost prezent decât cu sufletul la aceste serbări.

3. Știre la fel de îmbucurătoare ne comunică d. inv. Ioan Pușcașiu din *Cicârlăul* județului Satu-Mare. Slojba arhierelui consacrat aici a săvârșit-o P. S. *Alexandru Rusu* al Maramureșului. De notat că biserica era terminată încă în 1911, dar a fost ciuruită de

gloanțele armelor bolșevice. Pâr. *Lazar-Gherghel*, răzimat pe obolul păstorilor săi, a trebuit, așa zicând, s'o refacă de nou. Ceeace, cu ajutorul Celui de sus, a și isbit. Așa s'a ajuns apoi la bucuria de Sâmbăta și Duminică trecută, la care localnicii au participat cu mic, cu mare, și multă lume și din vecin. Câteva încreștări de amănunt: La intrarea în comună P. S. *Alexandru* a fost primit de călăreși, popor, intelectuali, școlari, și de corul tineretului. E binevenat de primarul comunei (d. G. Pop), dir. școlii primare (d. A. Brumatu), președ. Agrului local (d. Nașu Simion), și de reprezentantul comunității izraelite (d. Weiberman). În numele districtului vorbește pâr. Tarșia, protopop, iar în numele credincioșilor din loc pâr. L. Gherghel. Sf. liturghie arhierescă s'a oficiat în sobor de 20 preoți. Cu acel prilej a fost hirotonit un cleric ratean din părțile bucovinene. Moment neuitat și acesta, ca și stințirea bisericii și ca și cuvântul răscolitor de suflete al arhierelui. Banchetul ce a urmat recepțiilor, și la care au luat parte foarte mulți intelectuali din localitate și din jur, a fost onorat și de prezența arhierelui.

Misiuni populare. Intre 23 August și 14 Sept a. c. Pâr. *I. Bal*, spiritual la Academia teologică din Oradea, a ținut misiuni populare în următoarele parohii din jud. Someș și Năsăud:

1. *Țaga*, din 23—29 August. Credincioșii Părintelui C. Buda s'au arătat sărguincioși ascultători al cuvântului lui Dumnezeu, prezentându-se regulat la predicile de seara și dimineața. S'au mărturisit și cuminecat 450 de inși. Au ajutat la mărturisiri: pâr. Mureșan din Sucutard și pâr. Gherghi din Ghioț. La încheierea misiunilor au venit satele din jur în procesiune.

2. *Năsal*, din 30 Aug.—6 Sept. La început credincioșii s'au arătat într'un număr destul de mic. Pe zi ce mergea a crescut însă tot mai mult acest număr, așa încât în ultimele seri abia mai încăpeau în biserică. S'au ținut total, 14 predici. Mărturisirile și cuminecările, peste așteptări (530). A ajutat pâr. Fărcaș din Lac,

unde predicase pâr. misionar la vecernie în 29 August și la Liturghie în 30 August.

3. *Sucutard*, 6—9 Sept. Credincioșii pâr. Mureșan, cari se prezentaseră la Țaga într'un număr așa de frumos, au avut norocul de a se re'noi sufletește și ei deși nu fuseseră luați în programul ss. misiunii. S'au cuminecat peste 400. La spovedanie au dat ajutor pâr. Buda și pâr. Fărcaș.

4. *Mătel*, 9—14 Sept. Mica parohie din jud. Năsăud, amestecată cu minoritari, și care are una dintre cele mai simpatice biserici (abia acum terminată) s'a prezentat cu mic cu mare la ss. Misiunii. Chiar și dintre minoritari au fost de față foarte mulți. La cele 340 mărturisiri a ajutat și fratele în Domnul din Ius. — Fastul serbărilor acestor sfințe l-a ridicat și corul instruit de clericul C. Oltean.

5 În *Arhidieceză* aflăm că, în zilele de 28—31 August c., s'au ținut sfințe misiuni populare și la *Armeni* din partea pâr. *Dr. Vasile Cerghizan*, prof. la Turda. S'au înregistrat 350 mărturisiri și cuminecări, — Preamărit fie Cel de sus pentru toate!

Care primează?

Pâr. *Sabin Olea* în articolul: „Să lucrăm împreună” (Nr. 33 — 1936 al „Unirii”) răspunde la articolul subsemnatului „colaborare necesară” (Nr. 30 — 1936, tot al „Unirii”) în care arată că nu poate împărții gândul, că „satul primează”. Eu, însă, în tot răspunsul acela, nu văd decât o frumoasă complectare la cele ce am spus în articolul meu. — O mică lămurire și o să se vadă că așa este.

Ce spuneam eu atunci? În rezumat: că moralul satelor este amenințat de intelectualii fără sensibilități etice. Deci se impune tuturor intelectualilor, cari au contact cu poporul, să colaboreze cu preotul contra acestor influințe imoralizatoare. Atât.

Acum o întrebare. Unde este patria intelectualilor? La orașe. Nu? Deci orașele cu influințele lor rele au început a strica tot mai rău satele. Și aici zicem și noi cu pâr. S. Olea că „nu satul primează” în puterea de stricare, ori alte influințe, dar „satul primează” în grija noastră de a-l păstra și a nu-l lăsa pradă „puhului imoral”.

Că satul trebuie să fie în primele preocupări ale noastre se impune nu numai din motivul că-l cel atacat, ci din motivul că acolo sunt masele credincioase. Biserica acolo trăește; luat satul și ca număr și ca viață morală. Ar fi o pagubă imensă dacă am pierde orașele. Dar dacă am pierde satele cu ce am rămânea? În acest sens am luat eu vorba, că satul primează. Și citind articolul pâr. Olea am constatat, că și Sf. Sa este de părerea mea, arătată în cele de mai sus. Și după lămuririle primite credem, că și Sf. Sa va constata tot acest lucru.

Ba mi-se pare că, pâr. Olea crede chiar mai mult decât mine în primatul satului așa cum l-am explicat eu. Și anume: După ce arată cu amănunte influința nefastă a orașelor asupra satelor, chiamă la luptă alături de biserică toate „celelalte surate mici și mari” care stau în serviciul binelui, tot pentru a nu se lăsa satul în prăpastie. Ne arată apoi caz concret cum un agrist dela sat a pus la punct un pantalonar ce s'a exprimat necuvincios despre de cele sfințe.

Da, cu formula: Să primeze satul în preocupările noastre pastorale se vor găsi tot mai mulți credincioși dela sate, cari vor și pune la punct chiar și pe domni dela orașe, când se vor atinge de comoara sufletească a obștei celei mari și bune.

Natural, n'am avut gândul, și nici nu-l

Mănat tot de acest dor, de a ridica prestigiul bisericii noastre, am colindat orașele eparhiei noastre ținând conferințe pentru intelectuali.

Toate acestea cred că v'au îndemnat și pe voi să nu vă scadă zelul niciodată.

Iar dacă adaug la toate acestea și *exercițiile spirituale*, ținute an de an la centru, pentru purificarea sufletelor voastre, cu participarea mea personală, iar *ținerea de misiuni populare și organizarea de pelerinajii* în patru puncte ale eparhiei pentru purificarea conștiințelor maselor, eu cred că am corespuns cât de cât misiunii de-a vă premerge în toate cu pildă bună. Mai ales dacă socotiți și împrejurarea, că v'am cercetat acasă prin vizite pastorale, și v'am consacrat atâtea biserici, predicând noroadelor însetate după cuvântul adevărului.

Le-am amintit toate acestea acum când, încheind un ciclu de activitate, trebuie să părăsesc această eparhie, spre a începe un nou ciclu de activitate ca metropolit de Alba Iulia și Făgăraș.

Aruncând o privire retrospectivă asupra acestui ciclu de ani deja intrați în marea veșnicie, eu iubii frați, vă mulțumesc pentru colaborarea voastră prețioasă, alături de arhierul vostru, pentru ridicarea și înălțarea Slonului nostru românesc. Eu, în ce mă privește pe mine, nu-mi atribui nici un merit și cu atât mai vârtos nu slavă, știind prea bine că trebuie să rostim unul fiecare, după ce-am muncit zi și noapte: „slugi netrebnice suntem noi

Doamne”. Și iarăși: „nu nouă Doamne, nu nouă ci numelui tău mărire”.

Rogu-vă pe voi fraților, ca acum în acest ceas de despărțire, să vă aduceți aminte în rugăciunile voastre de arhierul vostru, care vă părăsește, dar nu vă uită nici dânsul, niciodată. Am nevoie de rugăciunile voastre în noua slojba ce mă așteaptă, fiind ea mult mai grea decât cea purtată până acum, și cu răspundere mult mai mare. Ci mult pot rugăciunile credincioșilor înaintea Domnului. Rugați-vă în același timp și pentru ca Domnul Dumnezeu părinților voștri să vă trimită cât mai curând un nou păstor, după inima lui Hristos, care să vă călăuzească cu blândețe și dragoste și energie în același timp, pe cărările mântuirii veșnice. Să nu desistați dela rugăciune până când nu veți vedea acest vis realizat cu ochii. — Darul Domnului Nostru Isus Hristos, să fie cu voi cu toți.

Publicațiuni creștine în Japonia.

La sfârșitul lunii Martie 1936 au apărut: o colecție de cântări (ed. 3-a) religioase în 8000 ex.; în luna Aprilie: o „Lună a Mariei”, Rânduiala Liturghiei, Explicarea Catehismului, Indrumător pentru școlile de Duminică (406 pagini), și un manual pentru ordinul terțiar. Tot în Aprilie s'a publicat un dicționar german-japonez de 976 pp. (Cu cât se lucrează mai mult la noi?).

am, să zic că la oraș n'ar trebui muncit. Din contră, cred că, dacă n'ar lăsa în negrijă, ar deveni o primejdie tot mai mare pentru sat. De aceea închei clar cu cuvintele pâr. Olea: „Să se activeze, de urgență, cu plan și suflet, atât la sat cât și la oraș”.

Pr. Ioan Oniga

Știri mărunte

Noul nunțiu papal a sosit. Postul înalt de reprezentant al Sf. Scaun pe lângă cărmuirea noastră, vacant de facto de când cu plecarea Msgr. Valerio Valeri, își are acum titularul de drept și de fapt, în persoana Msgr. Andrei Cassulo, așteptat cu mult drag din clipa de când i-s-a știut numirea. Miercuria săptămânii acesteia Excel. Sa a intrat în țară prin punctul Fimbolea. La Timișoara a fost întâmpinat de clerul eparhiei latine de acolo, de vicarul nostru unit, pâr. G. Munteanu din Timișoara și de pâr. Iuliu Rațiu, primnotarul consistorial dela Lugoj, care l-a însoțit până la Lugoj, unde, celui ce venia în numele Sf. Părinte, i-a ieșit în cale, spre a-i prezenta cuvenitele omagii, capitulul diecezan și în treg clerul gremial, cu pâr. N. Brînzeu, vicarul capitular, în frunte. La salutul pâr. vicar, Exc. Sa a răspuns vădit emoționat. — La București a sosit seara, la 10.30. Aci îl așteptau dd. Ion Vlădoianu, ministru plenipotențiar; Zarifopol, consilier de legatie; pâr. Sensi, secr. nunțiatului; pâr. arhiepiscop Cisar al Bucureștilor; pâr. episcop Robu dela Iași, apoi o seamă de distinse persoane bisericești între cari și pâr. Aftenie, protopopul nostru din capitala țării. — Ad multos annos!

Personale. P. Ven. Ordinariat de Cluj-Gherla a numit pe pâr. Aurel Socaciu din Nețeni de adm. parohial la Rusul de jos (Beclean); pe pâr. Victor Lungu din Puini l-a trecut adm. parohial la Bucium-Șasa din Munții apuseni; pe pâr. Virgil Horga din Bistra III la Bistra II și pe pâr. Nicolae Bucea din Bucium-Șasa la Bistra III.

De despărțire. Sosită scadența plecării din Lugojul ce i-a fost oraș de reședință vreme de 14 ani, I. P. S. Alex. Nicolescu a ținut să slujască în 27 Sept. c. o s. liturghie solemnă, cu fast arhieresc. Lugojenii, la rândul lor, în 29 Sept. c., seara, după serenada corurilor „Lyra” și „I. Vidu”, au aranjat la restaurantul „Dacia” o masă de rămas bun, la care au participat 96 persoane (12 din Timișoara). Au spus din acest prilej, cuvinte mișcătoare, pâr. Dr. Brînzeu, vicarul capitular care a oferit în acelaș timp Marelui Păstor, în pragul despărțirii, un minunat album cu vederi din Lugoj. Alți vorbitori: prefectul județului, primarul municipiului, reprezentanții bisericii ortodoxe, a Reuniunii Femeilor, a Forului, a Ligii antirevizioniste, a comercianților, a parohiei noastre din Timișoara, ș. a. — Tuturora le-a răspuns, emoționant, arhierul sărbătorit în acea seară.

Locale. Dumineca viitoare, a săpt. VI după Înălțarea Sf. Cruci, va predica în catedrală pâr. Iacob Borcea, profesor la liceul de băeți.

— Absolvenții de acum un sfert de veac ai liceului nostru și-au ținut întrunirea colegială săptămâna aceasta. Au luat parte 21 de inși. I. P. S. pâr. Mitropolit, omagiat de toți în corpore, i-a primit cu multă dragoste și, pe lângă simțite cuvinte părințești, le-a împărtășit și binecuvântarea Sa arhierescă.

— Aniversara Nașterii Majestații Sale Regelui a fost prăznuită cu tot fastul. La doxologia oficiată de pâr. Mitropolit în sobor de preoți au fost prezente toate oficialitățile din

loc și școlăria, pentru care, școală de școală, s'au ținut cuvântări ocazionale.

— Ieri, înainte de amiază, pâr. Dr. Ioan Suciu a făcut, la liceul de băeți, binecuvântarea steagului cohortei „Simeon Bărnuțiu” de cercețași. Cu acel prilej d. Dr. Coriolan Suciu, profesor, a rostit o inimioasă cuvântare pentru mulțimea elevilor prezenți cu profesorii lor.

Gest marinimos. E cel al dș. Maria Angelin, care, pe lângă alte multe servicii și ajutoare, pentru cari biserica noastră din Capitală se simte îndatorată să i mulțumească, a mai făcut și dania unui covor în preț de 50.000 Lei. Pus la loterie, a fost câștigat de biserica noastră din Turda, după ce, din lozuri, parohia bucureșteană a avut un venit curat de 180.000 Lei, bani ce se vor folosi pentru clădirea casei parohiale pe lângă a doua biserică ce avem în București. — Parohia I. care anunță acest lucru îmbucurător, reacearcă totodată pe toți câți mai au bilete de loterie dela ea, să le retrimită de urgență, și negreșit, fie că vor fi fost cumpărate la vremea sa, fie că ba.

Creștinismul în fața obiceiurilor strămoșești din Japonia. Așa numitele *djindjas* sunt monumente sau temple destinate spre mărirea eroilor naționali sau legendari ai istoriei nipone. Tineretul școlar e dus acolo din oficiu. Dar, după declarațiile repetate ale ministrului instrucțiunii, vizitarea acestor „djindjas” nu înseamnă altceva decât exprimarea în public a fidelității față de țară și dinastie. Doar aceste „djindjas” sunt sub administrație civilă. De aceea Roma, după lungă studiere a chestiunii, a admis participarea creștinilor la ceremoniile civile dela „djindjas”, ba a permis și participarea la înmormântările, cununiiile și altfel de ceremonii naționale, cari azi au înțeles pur civil și participarea la ele nu înseamnă decât un act de politeță și bunăvoință reciprocă.

Săptămâna Acțiunii Catolice la Colegiul de Propaganda. În zilele 30 Aug.-6 Sept. elevii Colegiului de Propaganda au avut, la Castelgandolfo, un curs de Acțiune Catolică, expunându-se subiectul sub toate aspectele. Clericul nostru Vesa a vorbit despre Acțiunea Catolică din România.

Telefonul „Unirii”

M. Mintire. Se primesc, de sigur, dacă au chie-mare și împlinesc condițiunile cerute. Să se adreseze, pentru orice lămuriri, direct la „Congregația de Surori a Precurarei Fecioare Maria”, în Blaj.

I. Sibiu. Am văzut, firește, afirmația din fruntea „Telegrafului” dela 20. IX. 36. Suntem, din păcate, obișnuiți cu altele mult mai breze, decât să ne supărăm pentru atâta lucru. Am dori cel mult o mică lămurire. Cum o fi vorba aia că, privitor la ideea națională, catolicismul s'a încurcat în echivoc? Și, în chip deosebit, cealaltă: că, în dependentă de el [de catolicism], uniția, care declară, prin organele sale, pe șleau că oamenii Bisericii trebuie să trăiască în pace și să colaboreze frățeste cu masonii. — Am vrea să știm, cine a făcut astfel de „declarații”. Fiindcă, mărturisim pe șleau, noi nu cunoaștem așa ceva. Am deschis cartea de legi a catolicismului și am găsit în ea teribile pedepse împotriva celor cari se înscriu în „secta masonică”. Credincioșii să nu încheie căsătorie cu unii ca aceștia (cn. 1065); cari nu pot fi membri în asociațiile pii, (cn. 693 § 1), nu pot fi deslegați de păcate în spovedanie ca unii cari ipso facto cad sub excomunicare rezervată Sfântului Scaun (cn. 2035), și parte de îngropare creștinească nu pot avea (cn. 1240 § 1). Și rânduelile acestea nu sunt nouă. De veacuri Roma duce luptă înverșunată și intransigentă contra masoneriei. La rândul lor, lojele nu dușmănesc în lumea asta pe nimeni mai cumplit decât Biserica catolică. Toate acestea sunt lucruri de notorietate publică, ușor de dovedit și de controlat. — Nu-i tot așa de clară situația în diferitele biserici ortodoxe. Nu știm nici macar dacă există, ori nu, o condamnare oficială categorică a masoneriei. Știm, în schimb că, de ex. în Grecia, o bună parte din înaltele fețe bisericești au făcut parte din blestemata sectă și încă nu s'au potolit discuțiile privitor la tema, dacă trebuie ori nu să o părăsească. Dar la noi, în România? Nici aici nu-s toate clare. Un foarte bun ortodox, cum e d. Dr. Trifu, scrie uneori în „Acțiunea Română” lucruri surprinzătoare, cari trezesc nedumeriri îndreptățite. — Pentru lămuriri, mulțumim cu anticipație!

N. București. Suntem prea „laici” în medicină, decât să urmărim lucrările diferitelor congrese pe care le țin urmașii lui Esculap. Din darea de seamă a gaze-

telor am reținut, totuși, un lucru destul de interesant. Din prima zi a congresului de neurologie ținut la București, acela care a formulat mai drastic teza ultramaterialistă a fost d. prof. Gh. Marinescu. „Trebuie să gândim — a spus d-sa — nu psihologicește ci fiziologicește, intrucât gândirea este o secreție a creierului, după cum suctul gastric este o secreție a stomacului”. Comparăția nu e nouă. Și nu are nici o importanță dacă are de părinte pe Goethe, căruia i-o atribuie d. Marinescu, ori pe faimosul apostol al materiei Vogt, care însă în loc de stomac a preferat fierea. Esențialul e, că d. prof. Marinescu făcând această afirmație o adoptă cu totul. — Pe noi nu ne surprinde această categorică mărturisire de „credință”. Nu e nici primul nici ultimul medic materialist. Ciudat e numai, că același domn Marinescu ține conferințe și serie cărți despre Lourdes și Maglavit, făcându-se judecător în lucruri cu totul de altă natură decât secrețiile d-sale stomacale și cerebrale. Și nici asta nu-i ceva extraordinar. Nu d-sa este cel din tîi om care-și vără nasul unde nu-i fierbe oala. Cu totul neînțeles este însă altceva. Și anume: sunt destui frunțași ai ortodoxiei, cari s'au lăsat ispitiți de aparențe în așa măsură, încât văd în d. prof. Marinescu un ade-vărat apologet al credinții și interpet savant al supra-firescului din fenomenul dela Maglavit. Asta este, într-adevăr, extraordinar!

Capitulul Metropolitan — BLAJ

No. 2415 — 1936.

CONCURS

Cu terminul de 25 Octomvrie 1936, se publică concurs pentru ocuparea postului de arhivar la Administrațiunea Centrală Capitulară.

La acest post pot reflecta absolvenții unei Academii ori facultăți.

Cererile se vor înainta pe adresa Capitlului Metropolitan, însoțite fiind de următoarele acte:

1. Extras de botez.
2. Certificate de studii.
3. Certificat despre activitatea din trecut.
4. Atestat despre conduita morală, dela autoritatea superioară, eventual dela preot.

Retribuția dela Stat Lei 3800 bruto lunar.

Blaj, din ședința capitulară, ținută la 14 Octomvrie 1936.

ss. IACOB POPA
canonic prepozit

Știre medicală. Med. Univ. Dr. CAMILA GRÜN TRENCINER medic în Blaj, Str. Timoteiu Cipariu No 23 (în casa prăvăliei „Ajutorul”, O. Dragea) specialistă în stomatologie, s'a reintors din călătoria de studii din străinătate și a început din nou consultațiile, pentru boli interne, femei și copii, cât și pentru boli de dinți și de gură. (485) 1-4

TURNĂTORIE DE CLOPOTE

FRITZ KAUNTZ

foșt

SOHIEB & KAUNTZ

Sibiu — Str. Morilor 2

Livrează clopote de biserică pe garanție de ani îndelungați, turnate din material de prima calitate ca înainte de războiu, efectuate în mod artistic. Experiență îndelungată, de ani de zile, asigură o muncă ireproșabilă și un sunet armonios.

Cereți oferte speciale!

Pe scrisori rog a se indica adresa precisă